

δο σου, πιστό σου δουλευτή και φίλο σου, θα νοιώσω μέσ' στης φαντασίας μου το μεθύσι, το άφάνταστο, μέσα στου νού μου το ψηλόθωρο όργιασμα, θα νοιώσω κ' έγώ, ό ταπεινός σου δουλευτής, ότι την πλάση δλόκληρη σκλάβα τή σέρνω πίσω μου, δούλα μου ταπεινή κι άνήμπορη—ό Δάφνη, δόξα μου, νεράιδα του παραμυθιού και ρήγισσα του θρύλλου.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

Η ΧΑΜΕΝΗ ΧΑΡΑ

Του κ. Α. Παπαδιαμάντη

— Θα φύγω και θα πάω μακριά. Τώρα που ή άπελπισιά από παντού μ' έχει κυκλώσει, θερμή αίστανόμμαι να γεννιέται έντός μου τής ζωής ή άγάπη. Νοιώθω τώρα πως ή σκέψη τά εξουσιάζει τά αίσθημάτά μου. Μ' αυτή και μόνη όδηγό θα φύγω και θα πάω μακριά.

Στό μεγάλο δρόμο που πάει κατά τό χωριό μονάχος μιλούσε ό Γιώργης του Χαλκιά.

Γύριζε από τά χωράφια του πατέρα του και ή νύχτα τον είχε προφτάσει, μά των άστρων ή αντίφειγιά, που μύρια στον ούρανό έλάμπανε, κ' ή μεγάλη σιγή που έβασίλευε στη φύση, είχαν βυθίσει την ψυχή του σ' έκσταση που τον έκανε να βραδύνη τό βήμα του.

Νά ζή κανείς κοντά στη φύση, την παρθένα γλυκός της άγαπητικός, να χαιρέται πρώτος αυτός τό ροδογέλιο τής αύγής και του ήλιου την άνατολή, να μπορη τό βλέμμα του ναγκυλιάζει στεριές και πέλαγα και μαγεμένο από τό ήλιοθασίλεμμα ώρες να πλανιέται στον ούρανό και σαν τά στοιχειά τον πόλεμο τής κηρύζουν θαμπωμένος από τή μεγαλοπρέπεια του μεγαλοφάνταστου άγώνα να ύψώνη την ψυχή του ζητώντας άγνωστο θεό και στης νύχτας πάλι τά μυστήρια τους πόθους του σάπειρο να τους ταξιδεύη είναι βολετό τέτοια ζωή να ζή κανείς και να μην αίστάνεται καμιά εύχαρίστηση; ρωτούσε τον έαυτό του κ' ύστερα από μακρό σιωπή—'Αλοίμονο, έλεγε, ό πιό άθλιος άνθρωπος έχει ένα σωρό περιττά πράματα.

*

Πολύς καιρός δεν είχαν που είχε τελειώσει τό σχολείο του χωριού του και μικρός μικρός ρίχτηκε στον άγώνα τής ζωής. Η μάνα του πέθανε, κ' αυτός ό μεγαλύτερος από τά δέρφια του βοηθούσε τον πατέρα του στα χτήματα. Μά ή σκέψη του άνήσυχη ζήταγε δρόμο να ξανοιχτή σ' άλλους όρίζοντες. Παραξενεύονταν πολλές φορές με τον έαυτό του. Αυτός δεν έμοιαζε σαν τάλλα παιδιά. Τό μισογκρεμισμένο σπιτάκι στην άκρη στο χωριό, που παντέρμη έξουσε ή γριά Λένη, δεν περνούσε ήμέρα να μην τό επισκεφτή.—'Ηρθα, μανιά, θα μου πής τό παραμύθι; Πήγαινε τρεχάτος στο πηγάδι να τής γεμίση τή στάμνα νερό και γυρνούσε νακούση τό παραμύθι.—Δέ φοβάσαι, μανιά, μονάχη εδώ πέρα;—'Εγώ παιδί μου τίποτα πιά δε φοβάμαι, μόν έσύ που είσαι μικρό να φυλάσαι από κάθε πειρασμό.

Μιά μέρα πήγε και τή βρήκε παραχωμένη κάτω από τή στέγη που είχε γκρεμιστεί.—Στάληθια, μανιά, έσύ από τίποτα δε φοβάσαι, τής ειπε, σαν τή βρήκε ζωντανή. Τώρα . . . πάει κ' αυτή κ' απόμεινε κ' αυτός όλομόναχος. Γιατί δεν έμοιαζε και σαν τάλλα παιδιά που καμιά σκοτούρα δεν τά βάρυνε μόν περνούσαν τή ζωή τους ήσυχα

χωρίς να προαιστανούνται: τό μεγαλείο και τή ορική του άγώνα τής ζωής.

*

Στό σταυροδρόμι ό Κώστας ό Σπαθάρης, που έρχονταν από τό χωριό τρεχάτος—είχε πάει να φωνάξη τό γιατρό—άπάντησε τό Θύμιο τον ξάδερφό του που τον έπεριμενε.—'Ε! μην τρέχεις τόσο. Πάει. 'Ο Θεός τό κάλεσε σιμά του. 'Ο γιός του Σπαθάρη παλιός του φίλος, που τον είχαν πάει στην έξοχή γιατί ήταν φτισικός, του άφισε για. Στάθηκε και κοίταζε τον πατέρα που χάνονταν στο σκοτάδι τής νύχτας, θυμήθηκε τις τελευταίες μέρες που πήγαινε και του έκανε συντροφιά όταν πιά ήξερε κ' ό ίδιος πως είχαν μετρημένες—τί νάλεγει τότες;—κ' αποθύμησε την ώρα κείνη να κοίτουσαν πλάι στην πεθαμένη μάνα του.—Τίποτα δε με γελαεί. Σέρω γιατί γεννήθηκα; σιγομιλούσε Μά θα πεθάνω κ' όπως πρέπει. Κι αν ή μοίρα μου δε θέλει να ζήσω, όμως δε θα πάψω μαζί της να παλεύω. Κι ε με νικήση δεν έχω τίποτα να χάσω. Γιατί τή ζωή μου για τίποτα δεν τή λογαριάζω». Σε λίγο έφτασε στο σπίτι. 'Αχαρο και σκοτεινό τό βρήκε. 'Ο πατέρας του είχαν άποκοιμηθεί και τά δέρφια του που είχαν άρμέξει την κατσικά ροφούσαν τό γάλα της. Πείσμως με τον πατέρα του που τον ήφινε έτσι παντέρμη στής ζωής τον άγώνα, του πόνεσε ή καρδιά που δεν μπορούσε να βοηθήση, όπως του φαινονταν πως έπρεπε, τά δέρφια του κ' άποκοιμήθηκε. Πρωί πρωί σηκώθηκε μ' ένα σωρό άόριστες ιδέες στο κεφάλι του. Κάποιο όνειρο είχαν ιδεί στον ύπνο του κ' έδοκίμαζε να τό θυμηθή. 'Η φαντασία του έπλαθε ιστορίες σαν εκείνη του βασιλόπουλου, που γύρισε στεριές και πέλαγα, έρημιές και πολιτείες και περνώντας όλα τά εμπόδια που του παρυσιαστήκαν στο δρόμο του πήγε και ξελευτέρωσε τά δέρφια του κ' έκανε σκλάβο του τή βασιλοπούλα που τόσον κόσμο είχε ρημάξει και γύρισε πάλι στο σπίτι του πατέρα του φέρνοντας πίσω του τή χαμένη χαρά, όπως τούλεγε ή γριά Λένη. 'Εφυγε από τό σπίτι, πέρασε από τά χτήματα κ' έβάδισε μεγάλο δρόμο χωρίς να σταθή πουθενά 'Εφτασε σ' ένα μεταλλείο κοντά στη θάλασσα, που ένα πελώριο βαπόρι φόρτωνε μαντέμι

*

Την άλλη μέρα λάβανε σπίτι του αυτό τό γράμμα. «Την ώρα που θα διαβάζετε τό γράμμα τουτό θα έχω φύγει με τό βαπόρι που φορτώνει μαντέμι Καλά μου άδέρφια, έχετε για. Και σύ πατέρα, περίμενε να σου φέρω πίσω τή χαμένη μας χαρά. 'Αλλιώς ξέγραφέ με για πάντα»

Α. Ε.

Σε μίαν αξιόλογη γαλλική έφημερίδα τής Πέλης, στη «Stamboul» δημοσιεύτηκε ένα άρθρο, με ύπογραφή «έναν γάλλο» και με τίτλο «'Αχαριστοί!». Στο άρθρο άφτό, χωρίς να ζητάσουμε αν είναι πρωτοδημοσιέφτο ή όχι, θα έδομε πολλές σωστές παρατήρησεις για όσα τράβηξε ή Γαλλία από κείνους ίσα ίσα που τίμησε, δόξασε κι άνάδειξε πολλές φορές. 'Ο Γκόρκι π. χ., ενώ τόσα και τόσα καλά άκουσε από τους γάλλους, την έβρισε έλεεινά τή Γαλλία σ' ένα άρθρο του «'Η ώραία Γαλλία» δημοσιέφμενο σε γερμανική έφημερίδα. 'Ο Mommsen, που πουθενά και ποτέ του δεν ήπόλαψε τόσες τιμές, όσες στη Γαλλία τον καιρό τής 'Αρτοκρατορίας, μόλις άνοιξε ό πόλεμος με τή Γερμανία, ξεφούρνισε τής Γαλλίας τις πιο πρόστυχες βρισιές του κόσμου. 'Αχαριστία βρωμερώτατη. Τά ίδια έκαμε τής Γαλλίας και ό άμερικανός ιστορικός Bancroft, τά ίδια και ό σοφός βερολινέζος Wirchow, τά ίδια και ό Bjornson, που βριζε τή Γαλλία για την ύπόθεση, χωρίς να ξέρει τί λέει και τί του γίνεται. 'Ενας Κάινε μονάχα τής άπομνήσκει για παρηγοριά τής φιλόξενης κ' έθγενικιάς Γαλλίας.

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑ

Βρισκόμαστε στα μεγαλοδόξαστα τά χρόνια τής αρχαιοτήτος: άς άνεβούμε και στον 'Ολυμπο τό ζακουστό βουνό κεί που κατοικούνε τής 'Ελλάδας οι μεγάλοι θεοί.

Μέσα σ' ένα ρουμάνι από πέφκους που σκορπιέται μιά βωδιά μεθυστική μαλώνουσε δυό θεοί, ό 'Απόλλωνας, ό τρανός προστάτης των ποιητάδων, κ' ό 'Ερμής, ό παραστάτης των εμπόρων: άς άφουγκραστούμε τί λένε οι άθάνατοι για να μάθουμε ποιά ή αιτία που γι' άφτή τόσο θυμωμένοι φαίνονται κ' οι δυό. 'Ο 'Ερμής έλεγε στο Μουσηγήτη πως ή 'Αθήνα είναι πρωτότυπη πόλη. Οι άθρωποι της άγαπούνε τή μάθηση κ' οι γυναίκες είναι φρόνιμες και γνωστικές. Που να παραδοθούνε σε κανένα! ή 'Αθηνά να φυλάξη! άς είναι μάλιστα και θεός. 'Ο 'Απόλλωνας είτανε ενάντιος. «Σώπα, καμμένη 'Ερμής, έσύ δεν ξέρεις άπ' άφτά» να τραγουδήσω μονάχα μιά φορά κ' όλες οι άφρόπλαστες κοπέλλες θα πέσουνε στην άγκαλιά μου.

'Ίσως από τή γλύκα του τραγουδιού! ό 'Ερμής όμως πεισματάρης θεός δεν μπορούσε να τό παραδεχτή.

«'Ολες οι γυναίκες πέφτουνε στην άγκαλιά του πατέρα μας του Δία», άπάντησε ό προστάτης των εμπόρων, «στή δική σου όμως ποτές, βάζω και στοίχημα» να σου δίνω ένα κοπάδι κάτασπρα πρόβατα άμα γυναίκα στην 'Αθήνα σου άνοιξη την πόρτα και σύ άμα χάσης τό στοίχημα να μου δίνης τή φεγγαροπρόσωπη τή Λεσκονή που σε περτά κάτω στη Δήλο και που την άγάπησα τρελλά. Θα κατεβούμε στην 'Αθήνα και θα σου δείξω μιά γυναίκα όμορφη γλυκειά σαν τά κρίνα (1)—γυναίκα μιανού ψωμά. αν σ' άνοιξη την πόρτα του μαγαζιού χάνω τό στοίχημα, άλλιοτίκα ή Λεσκονή δική μου». 'Ο 'Απόλλωνας γελώντας παραδέχτηκε την πρόταση.

Κατεβήκανε άντάμα στην 'Αθήνα μεταμορφωμένοι σε εμπόρους από τή Θήβα. Είτανε μιά βραδιά άνοιξιάτικη μαγεφτική.

«Τί ώραία πόλη πούναι ή 'Αθήνα, δεν είμαι άξιος να περιγράψω την όμορφιά της και μακάριοι όσοι την είδανε», λέει κάπου κ' ό Λύσιππος.

«'Οποιος δε θέλει να δη την 'Αθήνα είναι παλαβός. 'Εκείνος που δε φχαριστιέται όσα τή βλέπει είναι πιο παλαβός από τον πρώτο, αλλά κ' από τους δυό περισσότερο παλαβός είναι εκείνος που τή βλέπει, φχαριστιέται και φέβγει».

'Αντρες και γυναίκες άνεβαίνανε από τό Φαληρικό κάμπο που περσάνε όλη την ήμέρα βόσκοντας τά πρόβατα κ' ό μεγάλος δρόμος ό φυτεμένος με τις έλιές άντήχασε από τις όμιλίες των άνδρων και τά γλυκά τραγούδια των γυναικών. 'Ο 'Απόλλωνας κ' ό 'Ερμής σταθήκανε άπ' έζω από τό γνωστό ψωμάδικο. «Κοίταζε μέσα, ποιητή» του λέει ό προστάτης των εμπόρων. Άμα έρριξε κάμπους άστραφτερές ματιές ό 'Απόλλωνας πήγε να τχ χάση αν και θεός: πρώτη φορά έβλεπε τέτια όμορφιά: τί έξαισιο πλάσμα, τί μάτια άμυδαλωτά, τί χρυσά μαλλιά, τί κορμοστασιά! σ' άφτή θέλω κ' όχι άλλη». Τό ψωμάδικο είχε ένα παραθύρι καγκλωμένο. 'Εκεί κοντά καθισμένη ή όμορφη Μυρσινιά έγραφε στην πλάκα τί τής χρωστούσανε μερικοί 'Αθηναίοι από τό πούλημα του ψωμιού. 'Ο 'Απόλλωνας την παρατηρούσε από τό δρόμο, στεκουόντανε κοντά στη μαρμαρένια βρύση, στη βρύση που σκορπίζει δλημερnis τό καθαρό και κρυσταλλένιο νερό.

1) Γλυκειά σαν τά κρίνα: έκφραση που τή λένε πολλοί συγγραφιάδες δημοτικιστές=πανέμορφη.

Ὁ Ἑρμῆς τότε τὸν ἀποχαιρέτησε. «Πηγαίνω κάτω ν' ἀγοράσω γιὰ τὸν Ἡραίοτο· ὡς τόσο καλὲς ἐπιτυχίες».

Τὴ βραδιά! ὁ ἥλιος βασιλέψα. Τώρα τὸν οὐρανὸ φωτᾷ τὸ ἀσημένιο φεγγάρι καὶ σκορπᾷ στὴν πλάση τὴς ἀσημένιες ἀγτίδες του· τὰ λουλούδια σκορπίζουσι στὸ ἀέρα μύριες ἐβωδιές· βραδιά κατάλληλη γιὰ τραγοῦδι. Ἀρχινᾷ τὸ λοιπὸν ὁ Ἀπόλλωνας ἕνα τραγοῦδι δλόγλου καὶ ἄρμονικόν·

Νυχτώνει, πρόβαλε,
Πῆς μου μιὰ λέξη,
Κι ἂν εἶν' μεσάνυχτα
Ἦλιος θὰ φέξῃ.....

Ἡ Μυρσινιά τότες πρόβαλε ἀπὸ τὰ κάγκελα καὶ κοίταξε στὸ δρόμο· σὺν εἶδε πὼς γι' ἀφτὴ τραγοῦδανε, ἀκούστηκε νὰ λέη μὲ δυνατὴ φωνή.—Καλέ, ποιὸς παλαβὸς ἔρχεται πάλι νὰ ταρξῆ μὲ τᾶνοστα του τραγοῦδι τὴν ἡσυχία τῆς γειτονιάς; Ἐ! καὶ νὰ σὲ δοῦνε, κακομοίρη, οἱ σκύθες (ἰχωροφυλάκες, θὰ σὲ πᾶνε ἀμέσως στὸ φρέσκο».

— Ἀχ! Μυρσινιά, ἀπάντησε ὁ Ἀπόλλωνας, σ' ἀγκῶ! γιὰ σὲν τὰ σεννέτα μου στοὺς δρόμους τραγοῦδῶ.

Κ' ἀρχίνησε πάλι ἕνα τραγοῦδι ἐξαίσιον, ἄρμονικώτατον· ὅλα στὴν πλάση σωπάσανε γιὰ νὰ ἀκούσουνε καλύτερα τοῦ τραγοῦδι τὴς λέξεις. Ἀκόμα κ' ἡ κουκουβάγια, τὰγαπημένο πουλὶ τῆς Ἀθηνᾶς, πέταξε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη καὶ στάθηκε σ' ἕνα διπλάνο δέντρο· καθὲ στροφή τοῦ τραγοῦδι τὴν εἴπαιρε τὸ ἀεράκι καὶ τὴ σκορπούσε στὴς τέσσερις ἄκρες τῆς γῆς· ὅπου νῆπιον στὴν κούνια ἄκουσε κ' ἕνα ἦχο τοῦ τραγοῦδι γεννιούτανε ποιητής. Πόσοι ποιητὴς γεννηθήκανε στὴν Ἑλλάδα τὴν ἀλησμόνητη ἐκείνη βραδιά! Ἡ Μυρσινιά ἀρχίνησε νὰ θυμῶνῃ στὰ γερά μὲ τὴν πατινάδα· γιὰ τί θῆλεγε κ' ὁ ἀντρας τῆς ποῦτανε στὸ πανηγύρι τῆς Ἐλεφίνης παγεμένος· ἀμ' ἡ γειτονιά! Στὴν παραφορὰ τῆς τὸ λοιπὸν, ἀρπάξε μιὰ λεκάνη μὲ νερὸ ἀκάθαρτον καὶ μ' ἀφτὸ ἔκαμε μουσικὴν τῆ θεϊκῆ μορφῆ τοῦ τραγοῦδιστῆ.

— «Ἐχασες τὸ στοίχημα!» καὶ νὰ παρουσιάζεται γελαστός ὁ Ἑρμῆς· «τώρα ἡ Λεφκονή, ποιητῆ μου, εἶναι δικιά μου».

— «Πονηρὸς» τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἀπόλλωνας· «τίποτα δὲν σοῦ δίνω γιὰ τί εἴσυνα συνεννοημένος μὲ τὴ γυναῖκα ἀφτῆ. Θελήσατε νὰ μὲ γελάσετε· ὀρίστε τὸ λοιπὸν στὸ δικαστήριον τοῦ Δία».

Ὁ Ἑρμῆς τότε προσάθησε νὰ δικαιολογηθῆ, ἀλλὰ πού νᾶκούσῃ τίποτα ὁ Ἀπόλλωνας· ἀμα πήγανε στὸν Ὀλυμπο παρουσιάστηκανε στὸν ὑψιθεμέτη τὸ θεὸ καὶ δηγηθήκανε στὸ Δία τὴν ὑπόθεσιν τους. Ἡ Ἀθηνᾶ γίνηκε τότες ὁ δικηγόρος τοῦ Ἑρμῆ κ' ὁ Ἀπόλλωνας ἀπολογήθηκε μοναχὸς του ὁμοίως μπόρεσε· ὁ Δίας τρανὸς νομοδάσκαλος δὲν εἶτανε· τοὺς νόμους τοῦ Πλάτωνος δὲν τοὺς εἶχε στὴ βιβλιοθήκῃ του· τί νὰ κάμῃ γιὰ νὰ ξεμπερδέψῃ τὴν ὑπόθεσιν· μιὰ φωτεινὴ ἰδέα πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ του· σοφὸς θεὸς ὁ καλότυχος. Ἐσκέφτηκε νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τοὺς δύο. Εἶπε τὸ λοιπὸν·

— Ἐρμῆ, ὑποσκήθηκες νὰ δώσης στὸν Ἀπόλλωνα ἕνα κοπάδι πρόβατα, νὰ τὰ δώσης ἀμέσως, ἀδιάφορον πὼς ἔχασε τὸ στοίχημα· διαταγὴ τοῦ Δία, ἀκούς! καὶ σὺ γλυκὲ τραγοῦδιστῆ, σῦρε νὰ φέρῃς τὴ Λεφκονή, κοπελλιά πρόσχαρη, χαριτωμένη καὶ

1) Στὴν ἐποχὴ πού θέσαμε γιὰ τὸ δῆγημά μας ἡ Ἀθῆνα εἶχε γιὰ φρουροὺς σκύθες χωροφυλάκας. Duruy (Ἀνάλεκτα Ἑλληνικά 92).

νὰ τὴ δώτῃ στὸν Ἑρμῆ γιὰ τὴ κοντέβει νὰ λωλαθῆ μὲ τὴν ὁμορφίαν της καὶ δὲν κάνει σωστὴς τὴς παραγγελιὴς τῶν ἀθανάτων». Παράξενη κ' ἄσοφη φάνηκε ἡ ἀπόφασιν τοῦ Δία στοὺς ἄλλους θεοὺς· δίχως ἄλλο ὁ πατέρας θὰ μουρλάθηκε. Ὅμως χερροκροτήσανε οἱ ἀθάνατοι, ἐνῶ μέσα τους χορῆσανε τὰ γέλια γιὰ τὴν ἀνόητη ἀπόφασιν.

Ὁ Δίας ὕστερα ἀπὸ λίγο ζαπλώθηκε κάτω ἀπὸ ἕνα γέριον πλάτανον καὶ διατάξε τὸ Μορφέα νὰ τοῦ στείλῃ γλυκὰ ὄνειρα.

Σάμο. Ἀλωνάτης 1906.

ΣΥΜΒΕΩΝ Η. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

ΟΣΣΙΑΝ

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΟΥΑΤΟΝΑΣ

Τὰ σκοτάδια σκεπάζουσι τὸ ἔρημον παλάτι τοῦ Ντούλατμον· τὸ μισοσκεπασμένο φεγγάρι γέρονει πῶς ἀπὸ τὸ λόφο. Ἐξλεγε πὼς γυρνᾷ ἄλλου τὰ μάτια του· πὼς νοιώθει τὴ λύπη πού θὰ βασιλέψῃ μέσα σ' ἀφτὰ τὰ τεῖχην.

Ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη τρέχει μὲ βιαστικὰ βήματα μὲς στὸν κάμπο· μὰ τί σιωπὴ στὴ φωλιὰ τῆς πολυγαπημένης του! Ἀφτὴ ἡ νύχτα δὲν ἔχει ἀστρά· ἀφτὴ τὴν ὥρα ὁ φονιάς ἀγρυπνᾷ καὶ κρύβει τὴς φωνῆς τῶν θυμάτων του στὸ μακρινὸ μούγκρισμα τῶν χειμάρων.

«Ποῦ εἶσαι λοιπὸν, ὠραία Οὐατόνα; Ὁ ἀδερφός σου σῆψε γιὰ νὰ πάει στὸν πόλεμον· μὰ μούχες ποσκεθεῖ νὰ μείνεις στὸ παλάτι τοῦ πατέρα σου, μούχες ποσκεθεῖ νὰ περιμένεις τὸ γύρισμα τοῦ γιου τοῦ Μόρνη· σὺν ἔφεβγα, εἶδα τὰ ὄμορφα σου μάγουλα νὰ μουσκέθουν ἀπὸ δάκρυα καὶ τὰ στήθια σου νὰ φουσκώνουν ἀπὸ ἀναστεναγμούς! Γιὰ τί δὲν ἔρχεσαι νὰ καλοσορῆσεις τὸν πολυγαπημένον σου καὶ νὰ μιλήσεις τὰ χαρούμενα τραγοῦδι σου στὴν ἄρμονία τῆς ἄρας;»

Ἔτσι ἀναστενάξε ὁ Γκὼλ, σὰ ζύγωνε στοὺς πύργους τοῦ Ντούλατμον. Οἱ θύρες εἶταν ἀνοικτές· καμιά λάμψη δὲ φώτιζε τὸ παλάτι· οἱ μοριασμένοι ἄνεμοι μούγκριζαν μὲς στὴς σάλας· τὰ δέντρα εἶχανε στρώσει τὸ κατώφλι μὲ τὰ φύλλα τους καὶ μοναχὰ τὰ μουρμουρητὰ τῆς νύχτας ἀκούγονταν ὄζω.

Θλιμένος καὶ ὄνειριασμένος ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη κάθεται σὲ μιὰ πέτρα. Ἡ ψυχὴ του ταρᾷνεται· στοχάζεται τὴν τύχην τῆς πολυγαπημένης του· δὲν ξέρει πού νὰ πάει τὰ βήματά του. Ὁ Μόρνος πού τὸν εἶχε συντροφιά, στέκονταν λίγο μακριὰ· μάρτυρας τῆς βαθιάς λύπης τοῦ φίλου του, δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ κουβεντιάσει.

Ὁ ὕπνος πέφτει πάνου στοὺς δύο ἦρωες καὶ μαζὶ του τὰ ὄνειρα τῆς νύχτας. Ἡ Οὐατόνα παρουσιάζεται στὸ γιὸ τοῦ Μόρνη. Τὰ μάθρα τῆς μαλλιά κυματοῦσαν ἀξέγλεγα, τὰ χαριτωμένα μάτια τῆς εἶτανε πνιγμένα στὰ δάκρυα, τὸ γαῖμα ἔτρεχε στὸ χιονάτον τῆς χερί, τὸ φέρεμα τῆς μισόκρυφτε τὴν πληγὴν τοῦ ὠρίου κόρπου τῆς:

«Κοιμάται ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη, ἀφτὸς πού τὰ μάτια μου κοιτούσανε μὲ τόση ἀγάπην! Ὁ Γκὼλ ἡσυχάζει ψηλά σ' ἀφτὸν τὸ βράχο, μακριὰ ἀπὸ κείνη πού παρήτησε! Μιὰ θάλασσα ἀπέραντη σκεπάζει τὸ νησί τοῦ Τρόμακτον· ἐκεῖ κάθουμαι μὲς ἰστὰ δάκρυα στὸ βάθος μιᾶς σκοτεινῆς σπηλιᾶς καὶ δὲν εἶμαι μοναχῆ, ὦ Μόρνη· ὁ ἀνατριχιάτης Ντούρομακτ

εἶναι μὲ μένα ἐκεῖ· μὲ φοβερίζει μὲ ὅλες τὴς τρέλες τῆς ἀγάπης· τί μπορεῖ νὰ τοῦ κάνει ἡ ἄμοιρη Οὐατόνα;»

Ἀμενορῶσημα λυγίζει· ξάφνου τὴν κορρὴ τῶν βλακιδιών καὶ τὸ ὄραμα χάνεται. Ὁ Γκὼλ ξυπνᾷ· ξαφνιασμένος, ἀρπάζει τὸ κοντάρι του καὶ σηκώνεται μανιασμένος· γυρνᾷ ἀδιάκοπα τὰ μάτια του πρὸς τὴν Ἀνατολὴν καὶ καταρίεται τὸ ἄργισμα τῆς μέρας.

Τέλος φαίνεται ἡ ἀβγὴ· ἀπλώνει τὰ παννιά του· φυσᾷν οἱ ἀνεμοὶ καὶ τὸ καράβι του πηδάει πάνου στὴν ἄβυσσον. Τὴν τρίτην μέραν τὸ νησί τοῦ Τρόμακτον βγαίνει στὰ μάτια ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ Ὀκεανοῦ· φαίνεται σὰ μιὰ ἀσπίδα γαλαζοπῆ στὴ μέση τοῦ νεροῦ καὶ τὰσπρισμένο κύμα μούγκριζει πάνου στὰ βράχια του.

Ἡ θλιμένη Οὐατόνα ἐκλαιγε στὴν ἀκρογιαλιά μὲ τὰ μάτια κολλημένα πᾶ στὰ κύματα. Σὺν ἀγνάντεψε τὸ Γκὼλ ὀπλισμένο γιὰ νὰ τὴν ἐκδικήσῃ, κλονίστηκε ἀπ' τὴν ἀντροπὴν καὶ γύρισε τὰ μάτια. Γέρονει τὸ κεφάλι πρὸς τὴ γίγνη ντροπῆ κοκκινίζει τὰ ὄχρα τῆς μάγουλα καὶ μὲ τὰ τρεμουλιαστὰ τῆς χερίρια σκεπάζει τὸν ὠριον τῆς κόρπου. Τρεῖς φορές κάνει νὰ φύγει, μὰ τρεῖς φορές τὰ σειοῦμενα γόνατά τῆς παραλοῦνται· κάτου τῆς.

«Οὐατόνα, φωνάζει ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη, γιὰ τί θέλεις νὰ μὲ φεύγεις; Εἶναι ὁ θάνατος μὲς στὰ μάτια ἢ εἶναι τὸ μῖσος μὲς στὴν καρδιά μου; Γλυκιά ἀχτίνα τῆς ἀβγῆς, ποῦρχεισαι νὰ μὲ φωτίσεις πάνου σ' ἀφτὴ τὴν ἄγνωστη γίς, γιὰ τί, σὰ μὲ γλέπεις, ἡ λύπη ταρᾷνεται τὴν ψυχὴν σου; Ποῦ εἶναι ὁ ἀρπαχτής σου; Διψῶ νὰ τὸν ἔβρω· τὸ σπαθὶ μου, ἀνυπόμονον νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τρέμει στὸ πλεβρό μου. Μίλα, ὦ κόρη τοῦ Νουάτ, ἀποκρίσου μου· δὲ γλέπεις τὰ δάκρυα μου; Δὲν πιστεύεις στὴν ἀφοσίωσίν μου;

— Βγενικὴ ἦρωα, ἀποκρίθηκε μὲ στεναγμούς, γιὰ τί ἔρχεσαι ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴς θάλασσας γιὰ νὰ ζητήσεις τὴ δύστυχη Οὐατόνα; Γιὰ τί δὲν εἶτανε νὰ πεθάνω ἄγνωστη καὶ νὰ περᾷσω σὺν τὸ λουλούδι πού γενιέται καὶ μαραινέται· ἄγνωστο πᾶ στὸ βράχο; Γιὰ τί ἔρχεσαι νὰ δεχτῆς τὸ στερνὸ μου στεναγμὸ; Σεψυγῶ στὴ χαραγὴ τῆς ζωῆς μου καὶ τὸνομά μου γλήγορα θὰ λησμονηθῆ ἢ θὰ τὸ προφέρουνε μοναχὰ μὲ λύπη καὶ ὁ πατέρας μου θὰ χύνει ἀνώφελα δάκρυα. Καὶ σὺ ἀκόμα, γιὸ τοῦ Μόρνη, θὰ θρηνήσεις τὸ χαμό τῆς Οὐατόνας· μὰ ἀφτὴ θὰ κοιμηθῆ μὲς στὸν τάφο καὶ δὲ θάκούσει πικρὰ τῆ ρωνῆ καὶ τοὺς στεναγμούς ἐκείνου πού ἀγαποῦσε. Ἄ! γιὰ τί ἦρθες στὸ ὀλεθριον ἀφτὸ νησί;

— Κόρη τοῦ Νουάτ, ἔρχουμαι νὰ ζητήσω τὸν ὀχτρό σου, νὰ σὲ λερτερῶσω ἢ νὰ χαθῶ... Ἄ νικηθῶ, φκιάσε τὸν τάφο μου σ' ἀφτὸν τὸ βράχο καὶ, σὺν εἶδες κανένα καράβι νὰ χορῆβει στὰ κύματα, φώναξε δυνατὰ τοὺς γιούς τοῦ Ὀκεανοῦ, φώναξε τους καὶ δῶσε τους ἀφτὸ τὸ σπαθί· ἂς τὸ πᾶνε στὸ μεγάλο καρδὸ Μόρνη γιὰ νὰ πάψῃ ἀφτὸς ὁ γέρονος νὰ γυρνᾷ τὰ βλέματα του πρὸς τὴν ἔρημον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἰδῆ τὸ γιὸν του νὰ ξαναγυρνᾷ.

— Καὶ πιστεύεις, ἀπολογήθηκε ἡ Οὐατόνα μ' ἕνα βαθιὸ ἀναστεναγμὸν, ποστέβεις πὼς θὰ ζήσω μὲς στὸ μισημένο ἀφτὸ νησί, σὺν ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη δὲ θὰ νῆναι πιά! Ἡ καρδιά μου δὲν εἶναι καμωμένη ἀπ' ἀφτὸν τὸ βράχο· ἡ ψυχὴ μου δὲν εἶναι ἀναίσθητη σὺν ἀφτῆ τῆ θάλασσα πού σηκώνει τὰ κύματα πρὸς ὅλους τοὺς ἀνεμούς καὶ κυλάει τὰ ἴδια νερά καὶ στὴ γαλήνην καὶ στὴν τρικυμίαν. Τὸ ἴδιο χτύπημα πού θὰ σὲ ἀναποδογυρίσει, θὰ μὲ ζαπλώσει μὲς στὸν τάφο.